

Parashat Shlach **A Second Chance?** **Rabbi Shai Finkelstein**

במדבר פרק יד פסוקים מ-מה

וַיִּשְׁכְּמוּ בַּבֶּקֶר וַיַּעֲלוּ אֶל-רֹאשׁ-הַהָר לֵאמֹר הֲנִנּוּ וַעֲלִינוּ אֶל-הַמָּקוֹם אֲשֶׁר-אָמַר ה' כִּי חָטָאנוּ: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְמַה זֶה אַתֶּם עֹבְרִים אֶת-פִּי ה' וְהוּא לֹא תִצְלַח: אֲלֵ-תַעֲלוּ כִּי אֵין ה' בְּקִרְבְּכֶם וְלֹא תִנְגְּפוּ לִפְנֵי אֵיבֵיכֶם: כִּי הֶעֱמַלְקִי וְהִכְנַעְנִי שָׁם לִפְנֵיכֶם וּנְפַלְתֶּם בְּחָרֵב כִּי-עַל־כֵּן שָׁבַתֶּם מֵאֲחֵרֵי ה' וְלֹא-יְהִיֶה ה' עִמָּכֶם: וַיַּעֲפְלוּ לְעֹלוֹת אֶל-רֹאשׁ הַהָר וְאָרוֹן בְּרִית־ה' וּמֹשֶׁה לֹא-מָשׁוּ מִקְרֵב הַמַּחֲנֶה: וַיִּרֶד הֶעֱמַלְקִי וְהִכְנַעְנִי הַיּוֹשֵׁב בְּהָר הַהוּא וַיִּכּוּם וַיִּכְתּוּם עַד-הַחֲרָמָה:

ספורנו פרק יד פסוק מא

למה זה אתם עוברים את פי ה' והוא לא תצלח. כי באופן זה תהיו חוטאים לא לתאבון והנאת עצמכם אבל להכעיס.

מדוע אתם עוברים את פי ה'. שגזר שלא תכנסו לארץ ואתם רוצים ליכנס.

בכור שור

והיא לא תצלח. כי אי אפשר שלא יתקיימו דבריו.

לקח טוב

ישכימו בבקר. כסבורין בדעתם שמשכימין לדבר מצוה.

העמק דבר פרק יד פסוק לט

ויתאבלו העם מאד. כאן לא כתיב מה שאמרו באותה שעה אלא מה שעשו בבוקר, אבל בספר דברים א' מ"א כתיב כי באותו שעה אמרו נעלה ונלחמנו, וגם כתיב שם דבר ה' אמר להם לא תעלו ולא תלחמו, אבל כאן סיפר הכתוב כי בבוקר עלו לאמר הננו ועלינו, ולא אמרו עוד ונלחמנו, כי האמינו שלא יצליחו במלחמה, אלא מכל מקום אמרו ועלינו, וכסבורים שיצליחו בזה שישארו חיים בשבי שם עד שיגיעו ישראל שם, או על כל פנים ימותו בארץ הקודש, ומה שחסר כאן נתמלא בספר דברים. ולפי זה צריך לפרש והיא לא תצלח, שכסבורים היו שיצליחו לישוב בשלוה שם עד שיבואו כל ישראל לשם, גם בלי מלחמה וכבוש.

העמק דבר פרק יד פסוק מ

וישכימו בבוקר וגו'. רצו לשוב מעין החטא, וקבלו על עצמם למסור נפשם על הכניסה לארץ גם שלא בצירוף ארון ה' ומשה.

כי חטאנו. במה שחטאנו עלינו לתקן, על כן הננו מוסרים עצמנו לסכנה זו.

העמק דבר פרק יד פסוק מא

אף על גב שטוב לתקן החטא בדבר שחטא, אבל לא במקום שהתשובה עצמה גם כן נגד דבר ה', ומסירות נפש כזה אינו מתקבל.

והיא לא תצלח. אפילו אם היתה המלחמה בלא עליה על ההר שאין הסכנה עצומה, מכל מקום כל מלחמה נדרשת להצלחה, ובלי הצלחה דרכי המלחמה בחזקת סכנה.

העמק דבר פרק יד פסוק מד

ואף על גב שהיה להם להאמין לאזהרת משה, מכל מקום חזקו לבכם לחשוב שאזהרה זו אינה אלא כדי שתהא המסירות נפש באמת, כמו שמצינו במדרש שיר השירים בעת שבאו חנניה מישאל ועזריה לשאול את פי יחזקאל הנביא אם יעמוד להם הקדוש ברוך הוא בעת שיפילו עצמם בכבשן האש, היתה התשובה שלא יעמוד, והיה כדי שתהיה מס"נ באמת, זהו לפי הפשט בלשון ויעפילו.

Rebbe 14:40

...Our Sages point out that every Jew inherently believes in God. Thus, even while the people were voicing their skepticism, they still believed in Him: their belief was just temporarily overshadowed by their emotions. Therefore, as soon as God rebuked them and informed them of the severity of the consequences of their actions, their inherent faith was awakened.

ר' צדוק הכהן מלובלין, צדקת הצדיק מו

ולא לחנם כתבה תורה ענין המעפילים בפרשת שלח. אשר כבר האמינו בדברי משה ולמה לא שמעו לו בזה שאמר להם אל תעלו וגו' ? אלא שהם חשבו שזה בכלל "חויץ מצא" [= כוונתו למימרה התלמודית 'כל מה שיאמר לך בעל הבית עשה, חויץ מצא' כלומר בעל הבית הוא הקב"ה שאומר להם לצאת מארצו]... ועל זה העפילו לעלות אף נגד רצון השם יתברך כמו שאמרו ז"ל [בבלי סנהדרין] חוצפתא – מלכותא בלי תגא [תרגום: חוצפה מלכות בלי כתר]... ורוצה לומר ממשלה מעצמו בלי רצון הרוצים, והתקרבות כנסת ישראל מעצמם. והם לא הצליחו בזה מפני שאכלו פגה [= אכלו בסר, שלא בזמנו], כמו שאמרו ז"ל [בבלי סוטה] בעקבותא דמשיחא חוצפה יסגא [תרגום: בעקבי המשיח חוצפה תרבה] שאז הוא העת לזה... שיש זמן שמצליח והוא זמנינו זה שהוא עקבי משיחא.